

Prawnik radzi...

data aktualizacji: 2013.05.28

Z uwagi na porę zimową jeden z Czytelników zwrócił się z pytaniem, jaka powinna być temperatura w pomieszczeniach pracy?

[img_full]7148|7560|mgr Robert Gorczyca, prawnik, starszy państwowy inspektor pracy|right[/img_full]Zgodnie z § 30 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz.U. 03.169.1650 z późn. zm.) pracodawca ma obowiązek zapewnić swoim pracownikom minimalną temperaturę w pomieszczeniach pracy wynoszącą 14OC - dla pomieszczeń, w których wykonywana jest praca fizyczna lub minimum 18OC - dla pomieszczeń, gdzie pracownicy wykonują lekką pracę fizyczną bądź świadczona jest praca biurowa. Oczywiście, gdy ze względów technologicznych spełnienie tych wymagań jest niemożliwe, pracodawca zostaje zwolniony z tego obowiązku. Temperatura w pomieszczeniach pracy powinna zostać dostosowana do metod pracy i wysiłku niezbędnego do jej wykonania. Obowiązkiem pracodawcy jest także zabezpieczenie pomieszczeń pracy przed niekontrolowanym odpływem ciepła oraz przed napływem zimnego powietrza z zewnątrz. Gdy pomieszczenie pracy ogrzewane jest przez systemy klimatyzacji, pamiętać należy, iż doprowadzane tymi systemami powietrze musi być oczyszczone z pyłów i substancji szkodliwych dla zdrowia. Klimatyzacja lub wentylacja nie może powodować przeciągów, wyziębienia lub przegrzewania pomieszczeń pracy. Strumień powietrza pochodzący z urządzeń wentylacji nawiewnej nie powinien być skierowany bezpośrednio na stanowisko pracy.

Praca zimą na otwartej przestrzeni

Rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy wskazuje w § 45 pkt. 4, iż obowiązkiem pracodawcy jest takie zorganizowanie stanowisk pracy znajdujących się poza pomieszczeniami, by pracownicy chronieni byli przed warunkami atmosferycznymi, w tym opadami i niską temperaturą. Zgodnie z § 44 Załącznika nr 3 do tego samego rozporządzenia pracodawca musi zapewnić pracownikom zatrudnionym na otwartej przestrzeni pomieszczenia do ogrzania się, które muszą znajdować się w pobliżu miejsc pracy, dawać schronienie przed opadami atmosferycznymi i niską temperaturą, a także być tak urządzone, by pozwolić na przygotowanie ciepłego posiłku. W takich pomieszczeniach powinna zostać zapewniona temperatura minimalna

w wysokości 160C, a na każdego pracownika najliczniejszej zmiany musi przypadać minimum 0,1 m² powierzchni, przy czym całkowita powierzchnia tego pomieszczenia nie może być mniejsza niż 8 m². W razie gdy ze względów technologicznych nie ma możliwości zapewnienia takiego pomieszczenia, pracodawca jest obowiązany zorganizować w pobliżu miejsca wykonywania pracy odpowiednio urządzone źródła ciepła (np. koksowniki).

Posiłki regeneracyjne i napoje

Pracownikom zatrudnionym w systemie ciągłym przy pracach prowadzonych na otwartej przestrzeni, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.05.1996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów, należą się posiłki regeneracyjne i napoje. Ich rodzaj i temperatura powinny być dostosowane do warunków wykonywanej pracy. Nie jest jednak tak, że każdemu, kto w okresie zimowym (czyli od 1 listopada do 31 marca) wykonuje prace na zewnątrz, należy się nieodpłatny posiłek. By go dostać, najpierw należy spełnić warunek intensywności wykonywanej pracy. Efektywny wydatek energetyczny takiej pracy w ciągu zmiany roboczej powinien wynosić powyżej 1500 kcal dla mężczyzn i 1000 kcal dla kobiet. Przepisy rozporządzenia nie warunkują wydawania posiłków regeneracyjnych dla pracowników wykonujących pracę w okresie zimowym poza pomieszczeniami od zaistnienia konkretnej temperatury. Ciepłe napoje dla pracujących zimą na zewnątrz wydaje się niezależnie od wydatku energetycznego, zawsze w przypadku, gdy temperatura powietrza spadnie poniżej 100C. Należy pamiętać, że napoje – inaczej niż posiłki – powinny być dostępne dla pracowników przez całą zmianę roboczą w ilości niezbędnej do zaspokojenia ich potrzeb.

Odzież ochronna

Według zapisów zawartych w Załączniku nr 2 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz.U. 03.169.1650 z późn. zm.) pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony stóp i rąk. Sam obowiązek zapewnienia pracownikom środków ochrony indywidualnej, a także odpowiedniej odzieży i butów roboczych regulują zapisy Działu X Rozdziału IX Kodeksu pracy.

Powstrzymanie się od pracy

W sytuacji, gdy pracodawca nie zapewnił swoim pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i warunki te stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom, pracownik, zgodnie z art. 210 § 1 Kodeksu pracy, może powstrzymać się od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Oczywiście fakt i przyczynę odmowy podjęcia pracy należy zgłosić pracodawcy, którego obowiązkiem będzie usunięcie uchybień uniemożliwiających bezpieczne wykonywanie pracy.

Robert Gorczyca
prawnik, specjalista ds. bhp

Źródło: